

Горпинченко О.В.

кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки, менеджменту та комерційної діяльності

Федькін Ю.

здобувач вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький, Україна

ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ РОЗВИТКУ ТОВАРНОГО БІРЖОВОГО РИНКУ В УКРАЇНІ

Товарний біржовий ринок є невід'ємною складовою сучасної економіки, адже саме через нього формуються об'єктивні ціни, забезпечується рівновага між попитом і пропозицією та створюються умови для прозорої торгівлі товарами.

Товарний біржовий ринок в Україні почав формуватися після переходу держави до ринкової економіки. Поступово ринок почав концентруватися. Попри певні успіхи, товарний біржовий ринок залишається недостатньо розвиненим. Часто торги носять декларативний характер, а біржі використовуються як формальний інструмент легалізації угод. Прозорість, стандартизація контрактів, ефективність розрахунків і контроль за виконанням угод залишаються проблемними аспектами. [1]

Проблеми товарного біржового ринку мають як економічний, так і інституційний характер. Чинне законодавство не враховує сучасні стандарти біржової торгівлі. Другою серйозною проблемою є низький рівень ліквідності. Часто це пов'язано з недовірою бізнесу до біржових механізмів, нестачею гарантій виконання контрактів і слабкою платоспроможністю учасників. Також спостерігається домінування позабіржового ринку. Багато угод укладаються напряму між виробниками та покупцями, обминаючи біржі. Суттєвою проблемою залишається низький рівень технічної модернізації.

Розвиток біржового ринку неможливий без системних реформ. Першим кроком має стати оновлення нормативно-правової бази. Нове законодавство повинно регулювати електронні біржі, клірингові центри, деривативи, стандарти звітності та механізми контролю. Другий напрям — створення єдиного електронного біржового простору, який об'єднає основних гравців і забезпечить прозорість операцій. Також варто стимулювати участь іноземних інвесторів. Для цього потрібно забезпечити стабільні правила гри, зниження податкового тиску та захист прав власності. Нарешті, ключовим напрямом є цифровізація біржових процесів. Використання блокчейну може забезпечити прозорість угод, автоматизований контроль за виконанням контрактів і мінімізацію людського фактору. [2]

Товарний біржовий ринок України має значний потенціал, але його реалізація потребує цілеспрямованих кроків. Розв'язання виявлених проблем можливе через реформування законодавства, створення єдиної електронної платформи, впровадження сучасних технологій, залучення іноземних інвесторів і розвиток фінансової культури учасників ринку. У результаті можна сформувати конкурентоспроможний біржовий простір, який стане потужним двигуном економічного зростання та інтеграції України у світову економіку.

Література:

1. Криховецька З.М. Проблеми та шляхи розвитку товарного біржового ринку в Україні. *Сталий розвиток економіки*. 2016. С. 23-31 URL: <file:///C:/Users/fedki/Downloads/395-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-379-1-10-20230908.pdf>
2. Солодкий М.О. Проблеми та напрями розвитку біржового товарного ринку в Україні. *Ефективна економіка*. № 13. 2017 URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5814>